КОЛЕКТИВЕН ТРУДОВ ДОГОВОР

ЗА СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

№ ДО1-298-22 12.2025

Днес, 22.12.2025 година, в съответствие с чл. 51 „б" от Кодекса на труда между:

Министерството на образованието и науката, представлявано от Красимир Вълчев - министър на образованието и науката, наричано по-нататък „**МИНИСТЕРСТВОТО**",

Съюза на ръководителите в системата на народната просвета в България (СРСНПБ), представляван от Диян Стаматов - председател,

Сдружението на директорите в средното образование в Република България (СДСОРБ), представлявано от Асен Александров - председател, наричани по-нататък „**РАБОТОДАТЕЛИТЕ**",

и

Синдиката на българските учители към Конфедерацията на независимите синдикати в България, представляван от д. ик. н. Янка Такева - председател,

Синдиката „Образование" към Конфедерацията на труда „Подкрепа", представляван от д-р Юлиян Петров – председател,

Независимия учителски синдикат към Конфедерацията на независимите синдикати в България, представляван от Аспарух Томов - председател, наричани по-нататък „**СИНДИКАТИТЕ**", се сключи настоящият договор за следното:

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Страните по Колективния трудов договор (КТД) се задължават в хода на социалното партньорство да проявяват взаимно уважение, зачитане и съгласуване на интересите си за осигуряване на необходимите условия за функциониране на предучилищното и училищното образование, както и за осигуряване на необходимите условия за защита правото на свободно синдикално сдружаване и срещу всякакви действия

на вмешателство при неговото упражняване.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори гарантират правото на работниците и служителите за свободно синдикално сдружаване в системата на предучилищното и училищното образование.

Чл. 2. В този договор държавните и общинските детски градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена се наричат за краткост „образователни институции“, а работещите в тях – „работници и служители“.

II. ПРЕДМЕТ И ДЕЙСТВИЕ

Чл. 3. Предмет на настоящия Колективен трудов договор са въпросите на трудовите, осигурителните и социалните отношения, на жизненото равнище, на здравословните и безопасните условия на труд и квалификацията на работещите в системата на предучилищното и училищното образование, които не са уредени с повелителни разпоредби на Кодекса на труда (КТ) и с подзаконовите нормативни актове.

Чл. 4. Настоящите договорености са минимални, имат задължителен характер и се прилагат за работниците и служителите - членове на синдикалните организации, и за работодателите - членове на организациите на работодателите, страни по договора в системата на предучилищното и училищното образование, както и за социалните придобивки и допълнителните плащания на командированите от МОН работници и служители, синдикални членове, работещи в българските държавни училища в Прага и Братислава.

Чл. 5. С колективни трудови договори на равнище, по-ниско от отраслово, може да се договарят само по-благоприятни условия от установените в този договор.

Чл. 6. Работниците и служителите, които не членуват в синдикатите - страни по договора, може да се присъединят само към сключения от техния работодател колективен трудов договор в образователната институция при условия и ред, определени от страните.

III. ТРУДОВА ЗАЕТОСТ, ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Чл. 7. (1) МИНИСТЕРСТВОТО, РАБОТОДАТЕЛИТЕ И СИНДИКАТИТЕ обсъждат и работят по въпроси, свързани с допълнително финансово осигуряване на:

1. кариерното развитие на педагогическите специалисти;

2. въвеждаща и продължаваща квалификация на педагогическите специалисти над определената в чл. 222, ал. 3 и ал. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО);

3. въвеждаща квалификация на педагогически специалисти, които ще прилагат нови или променени учебни планове и програми в училищата и програмни системи в предучилищното образование;

4. въвеждаща квалификация в рамките на вътрешноинституционалната квалификация за утвърждаване и развитие на наставничеството;

5. продължаваща квалификация на педагогическите специалисти за работа с електронни платформи за обучение;

6. продължаваща квалификация на работници и служители, които не изпълняват функции на педагогически специалисти (непедагогически персонал);

7. квалификация на педагогически специалисти и непедагогическия персонал, работещи с деца и ученици със специални образователни потребности (СОП).

(2) Работодателите осигуряват допълнителна квалификация на новоназначените и отсъствалите от работа за период не по-малко от 1 година работници и служители с цел ефективно изпълнение на трудовите им задължения и професионалното им развитие, спазвайки условията на чл. 228 а от КТ.

(3) При планиране на вътрешноинституционалната квалификация по чл. 223 от ЗПУО РАБОТОДАТЕЛИТЕ предлагат на педагогическите специалисти и теми, провеждани под формата на тренинг, тиймбилдинг, ролеви игри и др., насочени към преодоляване на насилието, агресията и на стресогенните фактори.

Чл. 8. (1) Годишните средства за квалификация се определят в размер не по-малък от 1,2% от годишните средства за работна заплата на педагогическия персонал и педагозите в ясленитe групи на детските градини и се предоставят за включване на педагогическите специалисти в квалификационни курсове, предварително съгласувани със социалните партньори, обсъждани на педагогическия съвет и утвърдени от директора.

(2) Образователните институции планират минимум 50% от средствата по ал. 1 за вътрешноинституционална и междуинституционална квалификация, провеждана под формата на методически семинари, лектории, дискусионни форуми, открити практики, презентации на творчески проекти, резултати и анализи на проведени педагогически

изследвания и др. с цел обмяна на добри практики, взаимно учене, споделяне и насърчаване за иновации и повишаване на общото ниво на квалификация на педагогическите специалисти.

(3) Регионалните управления на образованието, социалните партньори и Националният център за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти съдействат за организиране на квалификациите по ал. 2.

(4) РАБОТОДАТЕЛИТЕ осигуряват платен служебен отпуск за участие в квалификационни форми, провеждани на територията на населеното място, в което се намира образователната институция.

(5) РАБОТОДАТЕЛИТЕ командироват участниците в квалификационни форми, когато те се провеждат извън населеното място, в което се намира образователната институция. В средствата по ал. 1 се включват и съответните разходи за командировка на педагогическите специалисти.

Чл. 9. (1) МИНИСТЕРСТВОТО своевременно информира социалните партньори за предстоящи промени в мрежата от образователни институции (преобразуване и закриване) и осигурява обсъждането им в Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в системата на предучилищното и училищното образование (ОСТС).

(2) МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори с цел осигуряване на равен достъп на всяко дете и ученик до качествено образование обсъждат в ОСТС критериите за определяне на защитени училища и детски градини.

(3) При структурни промени МИНИСТЕРСТВОТО предоставя на РАБОТОДАТЕЛИТЕ и на СИНДИКАТИТЕ разчети за броя на оставащите без работа педагогически специалисти и непедагогически персонал и за възможностите за допълнителна квалификация с оглед пренасочването им в предучилищното и училищното образование.

Чл. 10. При прекратяване на трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 2 и т. 3 от КТ в рамките на утвърдената численост на персонала РАБОТОДАТЕЛИТЕ спазват следните условия:

1. Информират СИНДИКАТИТЕ за:

а) причините и необходимостта от намаляване числеността на персонала;

б) броя и длъжностите, подлежащи на съкращение по категории персонал, професии и специалности;

в) възможностите за пренасочване на освободения персонал на други работни места в образователната система.

2. Не прекратяват трудовите правоотношения на работници и служители в трудоспособна възраст по чл. 328, ал. 1, т. 2 и т. 3 от КТ, ако по същите специалности има работни места, които се заемат от пенсионери.

3. Прекратяват трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 2 и т. 3 от КТ с работници и служители, членове на синдикатите – страна по договора, след предварително съгласие на съответната синдикална организация в образователната институция.

Чл. 11. СИНДИКАТИТЕ се задължават в срок до седем работни дни от деня, следващ датата на получаването на искането, да изразят мнение по чл. 10, т. 3.

Чл. 12. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ запазват работните места на правоспособни учители с безсрочни трудови договори за периода, за който са назначени за временно изпълняващи длъжността „директор“ на образователна институция.

(2) РАБОТОДАТЕЛИТЕ не сключват трудови договори с външни лица за длъжности, за които има назначени учители, отговарящи на изискванията за заемане на съответните длъжности с непълна норма преподавателска работа по съответните учебни предмети.

Чл. 13. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ задължително отправят покана до СИНДИКАТИТЕ, за да участват в разработването и актуализацията на:

1. Стратегия за развитие на образователната институция

2. Правилник за вътрешния трудов ред

3. Вътрешни правила за работната заплата

4. Правилник за дейността на образователната институция

5. Бюджет на образователната институция

6. Правилник за безопасни условия на труд

7. План за квалификационната дейност

8. Етичен кодекс на училищната общност

9. Критерии по Раздел V от Наредба № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда (Наредба № 4/20.04.2017 г.) - за постигнати резултати от труда на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал.

10. Допълнителни критерии за заемане длъжността „главен учител“ съгласно Наредба

№ 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти (Наредба № 15/22.07.2019 г.).

11. Реда за ползване на платения годишен отпуск от работниците и служителите.

(2) Синдикалните организации може да дават становища по предложенията за актуализация на документите по ал. 1. След утвърждаване документите по ал. 1 се предоставят на председателите на синдикалните организации - страни по договора.

Чл. 14. СИНДИКАТИТЕ и РАБОТОДАТЕЛИТЕ започват преговори за сключване на нов КТД три месеца преди изтичане срока на действащия КТД след внасяне на общ проект на КТД от СИНДИКАТИТЕ.

Чл. 15. РАБОТОДАТЕЛИТЕ и СИНДИКАТИТЕ създават условия за информиране на работниците и служителите за настъпили изменения в нормативните документи за предучилищното и училищното образование, както и такива, отнасящи се до трудовите и осигурителните отношения на работещите в системата.

Чл. 16. (1) МИНИСТЕРСТВОТО обсъжда с РАБОТОДАТЕЛИТЕ и СИНДИКАТИТЕ проекти за промени в нормативни актове, както и проекти на нови нормативни актове, отнасящи се до предучилищното и училищното образование, и осигурява обсъждането им в ОТСТ.

(2) МОН и социалните партньори разработват политики за намаляване на броя на децата в групи, на учениците в паралелки и за балансиране на минималните норми преподавателска работа.

(3) При приемане на деца и ученици в детските градини и в училищата родителите/настойниците подписват документ за спазване на изискванията, посочени в Правилника за дейността на образователната институция.

Чл. 17. МИНИСТЕРСТВОТО и РАБОТОДАТЕЛИТЕ регулярно и при поискване предоставят на СИНДИКАТИТЕ информация за:

1. изпълнението на бюджета по параграфи с обяснителни бележки;

2. прилагането на Наредба № 4/20.04.2017 г.;

3. социалните плащания;

4. длъжностните щатни разписания, без лични данни;

5. изпълнение на конкретни договорености в КТД и анексите към него.

Чл. 18. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ сключват трудови договори по чл. 110, чл. 111 и/или чл. 114 от КТ при назначаване на учители с намалена норма преподавателска заетост, недостатъчна за разкриване на щат.

(2) Основното трудово възнаграждение по ал. 1 се определя пропорционално на нормата преподавателска работа и определеното работно време в договора, а допълнителните трудови възнаграждения по чл. 33 - в пълен размер, с изключение на ал. 1 и ал. 9, които се изплащат пропорционално на договореното работно време.

Чл. 19. РАБОТОДАТЕЛИТЕ разкриват работни места за логопед, психолог, педагогически съветник, социален педагог и социален работник с цел подобряване грижата за децата и учениците и подпомагане на работещите с тях и родителите в зависимост от потребностите на образователните институции.

Чл. 20. В случаите, когато членове на СИНДИКАТИТЕ - страна по договора, работят по договор за заместване, след освобождаване на мястото от титуляря, ползват предимство при сключването на постоянен трудов договор.

IV. ТРУДОВИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Чл. 21. (1) Брутните работни заплати на работещите в образователните институции се определят от работодателите в съответствие с действащата нормативна уредба, колективните трудови договори в предучилищното и училищното образование и Вътрешните правила за работните заплата в образователните институции.

(2) РАБОТОДАТЕЛИТЕ увеличават основните работни заплати и допълнителните трудови възнаграждения на заетите в образователните институции в срок и размер, определени с условията и по реда на нормативната уредба, КТД, анексите към него и съобразно бюджета на образователната институция.

(3) Образователните институции, прилагащи система на делегиран бюджет, може да извършват увеличение на работните заплати съгласно Вътрешните правила за работната заплата по всяко време на годината.

(4) РАБОТОДАТЕЛИТЕ, които не са приложили ал. 2, предоставят анализ на страните по договора за причините за неизпълнението ѝ.

Чл. 22. РАБОТОДАТЕЛЯТ договаря индивидуалните работни заплати, прилагайки нормативната уредба, колективните трудови договори, анексите към тях и/или вътрешните

правила за работната заплата, като задължително отчитат и:

- заеманата длъжност;
- професионалната квалификация, необходима за заемане на длъжността;
- професионалния опит.

Чл. 23. Работниците и служителите, членове на страните по договора, получават допълнително трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит в размер на не по-малко от 1% от основното месечно трудово възнаграждение.

Чл. 24. При определяне продължителността на трудовия стаж и професионалния опит, за които се заплаща допълнително трудово възнаграждение, МИНИСТЕРСТВОТО и РАБОТОДАТЕЛИТЕ зачитат изцяло за придобит трудов стаж и професионален опит по смисъла на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата придобития трудов стаж до 01.07.2007 г. по трудово или служебно правоотношение.

Чл. 25. МИНИСТЕРСТВОТО и РАБОТОДАТЕЛИТЕ зачитат трудовия стаж, придобит след 01.07.2007 г. в друго предприятие на сходна или със същия характер работа или професия, съгласно чл. 12, ал. 4 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, както следва:

1. За педагогическия персонал в съответствие с чл. 19, ал. 1, ал. 2 и ал. 4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, както и в други отрасли и дейности по специалността от висшето образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“, която ползва като учител.

2. За непедагогическия персонал – съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България.

Чл. 26. МОН и социалните партньори отстояват:

(1) Поетапно увеличаване на разходните стандарти за делегираните от държавата дейности при подготовката на проекта на Закона за държавния бюджет на Република България, както следва:

1. За 2026 г. – с не по-малко от 20%;

2. За 2027 г. – с не по-малко от 20%.

(2) Увеличаване на средствата за образованието на не по-малко от 5% от БВП в Закона за държавния бюджет.

(3) Ръст на работните заплати на педагогическите специалисти в системата на предучилищното и училищното образование, който да осигури запазване на размера ѝ – не по-малко от 125% спрямо средната брутна месечна работна заплата за страната.

Чл. 27. За системата на предучилищното и училищното образование се определят минимални основни работни заплати, считано от 01.01.2026 г., както следва:

1. **Педагогически специалисти** с ръководни функции в детските градини, общинските и държавните училища, центровете за подкрепа на личностно развитие, регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център и в Националния дворец на децата:

Длъжност		Лева	Евро
1.1.	Директор	2596	1327,32
1.2.	Директор с придобита втора степен на кариерно развитие	2630	1344,70
1.3	Директор с придобита първа степен на кариерно развитие	2665	1362,60
1.4.	Заместник-директор	2401	1227,62
1.5	Заместник-директор с придобита втора степен на кариерно развитие	2436	1245,51
1.6	Заместник-директор с придобита първа степен на кариерно развитие	2470	1262,89

2. **Педагогически специалисти**, заемащи длъжността:

Длъжност		Лева	Евро
2.1.	Учител, възпитател, ръководител на направление ИКТ, психолог, педагогически съветник, логопед, рехабилитатор на слуха и говора, корепетитор, хореограф и треньор по вид спорт	2131	1089,57
2.2.	Ръководител на направление ИКТ, психолог, педагогически съветник, логопед, рехабилитатор на слуха и говора, корепетитор, хореограф и треньор по вид спорт с придобита втора степен на кариерно развитие	2165	1106,95
2.3	Ръководител на направление ИКТ, психолог, педагогически съветник, логопед, рехабилитатор на слуха и говора, корепетитор, хореограф и треньор по вид спорт с придобита първа степен на кариерно развитие	2200	1124,84
2.4.	„Старши учител“ и „старши възпитател“	2198	1123,82
2.5	„Главен учител“ и „главен възпитател“	2283	1167,28

Чл. 28. (1) За работниците и служителите от непедагогическия персонал, членове на синдикатите, при нормална продължителност на работното време по чл. 136 КТ се определят следните минималните основни месечни работни заплати, считано от 01.01.2026 г., както следва:

1. За длъжности, неизискващи образователна степен и професионална квалификация – минималната работна заплата;

2. За длъжностите „помощник-готвач“, „образователен медиатор“, „помощник на учителя“ и други подобни на тях длъжности – не по-малко от 105% от минималната работна заплата;

3. За длъжностите „огняр“, „охранител“, „готвач“, „шофьор на автобус“ и други подобни на тях длъжности - не по-малко от 110% от минималната работна заплата;

4. За длъжността „помощник-възпитател“, без професионална квалификация - не по-малко от 110% от МРЗ;

5. За длъжността „помощник-възпитател“ с удостоверение за професионално обучение (образец 3-37 и 3-37 В) – не по-малко от 120% от МРЗ, а със свидетелство за професионална квалификация (образец 3-54 и 3-54 В) – не по-малко от 132% от минималната работна заплата;

6. За длъжностите, „домакин“, „касиер“, „технически секретар“, „ЗАС“ и подобни на тях длъжности – не по-малко от 115% от минималната работна заплата.

7. За длъжностите „счетоводител“, кариерен консултант“ и „социален педагог“ не по-малко от 135 % от минималната работна заплата.

8. За длъжностите, заемани от специалисти с висше образование „библиотекар“ и „главен счетоводител“, не по-малко от 180% от минималната работна заплата.

(2) Договореностите по т. 2, т. 3, т. 5, т. 6 , т. 7 и т. 8 се прилагат за работници и служители със съответната професионална квалификация и с издадени документи по Наредба № 2 от 22.06. 2018 г. за документите за професионално обучение на лица, навършили 16 години.

Чл. 29. За работниците и служителите в предучилищното и училищното образование, членове на синдикалните и работодателски организации - страни по договора, срокът на предизвестие при прекратяване на трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 1, т. 2, т. 3 и т. 10 от КТ е 2 месеца.

Чл. 30. За работниците и служителите в предучилищното и училищното образование, членове на синдикалните и работодателските организации - страни по договора, обезщетението на основание чл. 331, ал. 2 от КТ е не по-малко от 5 брутни работни заплати.

Чл. 31. На работниците и служителите, членове на синдикалните и работодателските организации - страни по договора, се изплаща обезщетение в следния размер:

(1) На основание чл. 222, ал. 1 от КТ – брутното трудово възнаграждение за срок от 2 месеца.

(2) На основание и чл. 219, ал. 6 от ЗПУО при прекратяване на трудовото правоотношение с педагогически специалисти, които през последните 10 години от трудовия си стаж са заемали длъжност на педагогически специалист в държавна или общинска институция на бюджетна издръжка от системата на предучилищното и училищното образование, се изплаща по-голям размер на обезщетението по чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда – в размер на 11,5 брутни работни заплати, от които 11 брутни работни заплати се осигуряват по Национална програма, а 0,5 брутна работна заплата от работодателя.

(3) На основание чл. 222, ал. 3 от КТ:

1. На педагогически специалисти, които са работили през последните 10 години от трудовия стаж и като непедагогически специалисти в една и съща образователна институция, се изплаща обезщетение в размер на 8,5 брутни работни заплати.

2. На работници и служители, които през последните 20 години са придобили при същия работодател 10 години трудов стаж, се изплаща обезщетение в размер на 8,5 брутни работни заплати.

3. На педагогическите специалисти, които изпълняват минимална норма задължителна преподавателска работа по няколко трудови договора, при прекратяването им и придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст се изплаща пропорционално обезщетение по всеки от трудовите договори.

(4) Обезщетението по чл. 222, ал. 3 от КТ се изплаща в размерите, договорени в предходната алинея и в случаите по чл. 222, ал. 4 от КТ.

(5) При прекратяване на трудовото правоотношение поради болест на основание чл. 325, т. 9 и чл. 327, т. 1 от КТ на работника или служителя се изплаща обезщетение в размер на брутното му трудово възнаграждение за 3 месеца, ако има най-малко 5 години трудов стаж и през последните пет години не е получил обезщетение на същото основание.

(6) Обезщетенията по ал. 1, ал. 3, ал. 4 и ал. 5 се изплащат по Национална програма.

Чл. 32. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ планират и изплащат в рамките на годишния бюджет на образователната институция допълнително трудово възнаграждение (ДТВ) на работниците и служителите в размер на не по-малко от една минимална работна заплата за страната, разпределена в три плащания.

(2) Работодателите, които не са изпълнили ал. 1, представят обективна информация за причините за неизпълнението пред общото събрание на работниците и служителите.

(3) Оставащите финансови средства в § 1 от бюджета на образователните институции към месец декември на текущата година се разпределят на работниците и служителите съгласно ВПРЗ.

Чл. 33. Страните по този договор се споразумяват за минималните размери на допълнителните трудови възнаграждения за членовете на организациите, страни по настоящия договор, считано от 01.01.2026 г., както следва:

(1) За по-висока лична квалификация.

1. За професионално-квалификационна степен не по-малко от:

Професионално-квалификационна степен	Лева	Евро
V	38	19,43
IV	44	22,50
III	62	31,70
II	87	44,49
I	113	57,78

2. За образователна и научна степен „доктор“ или за научна степен „доктор на науките“, свързана с изпълняваната работа, не по-малко от:

Образователна и научна степен	Лева	Евро
Доктор	160	81,81
Доктор на науките	195	99,71

3. Когато има правно основание за плащане едновременно на ДТВ за по-висока лична квалификация за професионално-квалификационна степен, образователна и научна степен „доктор“ или научна степен „доктор на науките“, на лицето се заплаща по-благоприятното ДТВ.

(2) Учебен час над минималната норма задължителна преподавателска работа (лекторски час) се заплаща, както следва:

Учебен час над минималната норма задължителна преподавателска работа за:	Не по-малко от:	
	Лева	Евро
Педагогически специалист с висше образование и ОКС „магистър“ или „бакалавър“	11,70	5,99
Педагогически специалист с професионална квалификация „учител“, но неотговарящ на изискването за заемане на длъжността	9,60	4,91
Педагогически специалист със средно образование	8,60	4,40

(3) За преподаване на учебни предмети на чужд език без учебния предмет чужд език не по-малко от 33 лв. или 16,88 евро месечно.

(4) За водене на задължителната документация, както и за консултиране на родители, деца и ученици се изплаща ДТВ, както следва:

	За водене на задължителната документация и за консултиране на родители, деца и ученици се изплаща:	Не по-малко от:	
		Лева	Евро
1	На класни ръководители, които обучават ученици в дневна и/или във вечерна форма на обучение месечно	50	25,57
2	На учители, в детските градини, в подготвителните групи в училище и в групите за ЦОУД месечно	24	12,28
3	На педагогически специалисти, водещи документацията на ученици в задочна или самостоятелна форма на обучение годишно	65	33,24
4	На ръководители на групи в ЦПЛР и ЦСОП месечно	16	8,18
5	На педагогически специалисти и/или служители от административния персонал, които извършват дейности по ИКТ и не са ръководители на компютърни кабинети, на които е възложено обработка на задължителната електронна документация на образователната институция месечно	33	16,88

(5) Право на безплатна храна имат: непедагогическият персонал в детските градини и в подготвителните групи в училище; работещите в кухните към столовете на училищата и интернатите, когато са на щат към съответното училище или интернат - 2.71 лв./1, 39 евро дневно.

(6) На педагогическите специалисти, извършващи допълнителна работа, се заплаща ДТВ като лекторски часове, регламентирано с Вътрешните правила за работната заплата на образователната институция, както следва:

1. За проверка и оценка на писмена работа от олимпиада, състезание и национално външно оценяване, както следва:

а) за текстова писмена работа – 0,3 часа;

б) за тест с избираеми и/или свободни отговори – 0,1 часа.

2. За изпитване на един ученик във формите на задочно, дистанционно, индивидуално или самостоятелно обучение:

а) председател на комисия – 0,3 часа;

б) член на комисия – 0,2 часа.

3. За провеждане на консултации с ученици в задочна форма на обучение – 1 час.

4. При провеждане на държавен изпит по теория и практика за придобиване на степен на професионална квалификация по професия/специалност съгласно чл. 3, ал. 1 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, с изключение на изпита чрез защита на дипломен проект (Наредба № 1/2020 г.).

4.1. При повеждане на държавен изпит по частта - теория на професията по чл. 3, ал. 2 от Наредба № 1/2020 г. за проверка на една писмена работа на ученик – за всеки член на комисията по 0,5 лекторски часа.

4.2. Провеждане на държавен изпит по практика – за комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията, както следва:

а) на председател на комисия – 0,4 лекторски часа на ученик;

б) на член на комисия – 0,2 лекторски часа на ученик.

5. При провеждане на държавен изпит по теория и практика за придобиване на степен на професионална квалификация по професията/специалността чрез защита на дипломен проект съгласно чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1/2020 г.

5.1. За изготвяне на 1 индивидуално задание от ръководител консултант – 0,5 лекторски часа.

5.2. За проведени консултации от ръководителя консултант с един ученик до 4 часа консултации по 0,75 лекторски за час или до 3 лекторски часа за ученик.

5.3. За рецензия на един дипломен проект – 1 лекторски час;

б) на членове на комисията – 0,5 лекторски часа на ученик.

5.4. За комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпита чрез защита на дипломен проект в теоретичната и практическата част, както следва:

а) на председател на комисия – 0,8 лекторски часа на ученик;

б) на членове на комисията – 0,5 лекторски часа на ученик.

(7) За наставничество на учители се заплаща ДТВ не по-малко от 65 лв./33,24 евро месечно за срок до една година.

(8) За работа при специфични условия на труд на персонала в специалните училища, в центровете за специална образователна подкрепа, в училищата към местата за лишаване от свобода и специалните детски градини се заплащат ДТВ, както следва:

1. Във възпитателни училища - интернати и училища към местата за лишаване от свобода – не по-малко от 20% от минималната основна работна заплата за съответната длъжност.

2. В училища - интернати и детски градини за деца и ученици с нарушено зрение и увреден слух - не по-малко от 12% от минималната основна работна заплата за съответната длъжност.

3. В социално-педагогически интернати - не по-малко от 10% от минималната основна работна заплата за съответната длъжност.

4. В центровете за специална образователна подкрепа – не по-малко от 10% от минималната основна работна заплата за съответната длъжност.

(9) За работа с деца и ученици със СОП, на директори, учители и други педагогически специалисти, членове на организациите – страни по настоящия договор, от детските градини, общообразователните, професионалните и спортните училища, училищата по изкуства и култура, както и от извънучилищните педагогически учреждения се заплаща ДТВ не по-малко от 38 лв./19,43 евро месечно.

1. Право на ДТВ имат педагогическите специалисти, на които работата с деца и ученици със СОП не произтича от преките служебни задължения.

2. На равнище образователна институция с Вътрешните правила за работна заплата може да се диференцира ДТВ за работа с ученици и деца със СОП не по-малко от 38 лв./19,43 евро месечно.

3. ДТВ за работа с деца със СОП се заплаща на помощник-възпитателите в детските градини в размер не по-малко от 18 лв./9,21 евро.

4. Възнаграждението по т. 2 и т. 3 се заплаща за действително отработено време през периода на учебните занятия, а в детските градини и през летните месеци, когато работят с деца със СОП.

(10) За участие в екипи за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (екипи за обхват) - за действителни посещения, отразени в протоколи, и за участие на представители на училището или детската градина, включени в екипа за обхват, които работят с институциите по въпросите на обхващането, включването и превенцията на отпадането от образователната система на децата и учениците, се заплаща ДТВ съгласно ВПРЗ на образователната институция.

(11) За провеждане на допълнително обучение на деца и ученици, които не са усвоили компетентностите, заложени в учебните програми, или на деца, които не владеят български език за 1 проведен час, се заплаща ДТВ в съответствие с чл. 33, ал. 2.

(12) За провеждане на допълнително обучение на ученици, отсъствали повече от десет учебни дни от училище поради заболяване, за консултиране на ученици, преминали на самостоятелна форма на обучение по здравословни причини по чл. 112, ал. 1, т. 1 от ЗПУО и след решение на Екипа за подкрепа за личностно развитие и за провеждане на допълнително обучение по учебни предмети за компенсиране на липсата на взаимодействие на учителя с ученици, които се обучават несинхронно от разстояние в електронна среда при условията на чл. 115а, ал. 4 от ЗПУО се заплаща ДТВ по 16 лв./8,18 евро за 1 проведен час.

(13) При възлагане на допълнителни ангажименти, свързани с профилактика на заболявания сред учениците при епидемична обстановка, на педагогическите специалисти или служители от непедагогическия персонал в образователната институция за времето на изпълнение на съответните дейности се заплаща ДТВ по 100 лв./51,13 евро месечно.

(14) На работниците и служителите, които полагат нощен труд, се заплаща ДТВ, считано от 01.01.2026 г., в размер на не по-малко от 2 лв. или 1.03 евро на отработен час.

(15) На педагогическите специалисти, осъществяващи дейности по оценка на входящо и изходящо равнище за деца в самостоятелна форма на предучилищно образование, се заплаща ДТВ съгласно чл. 33 ал. 2.

Чл. 34. РАБОТОДАТЕЛЯТ заплаща ДТВ в размер не по-малък от 70% от основната работна заплата на заместваният работник или служител на заместващия или я разпределя между заместващите членове на синдикатите, които освен своята работа или дейност работят по вътрешно заместване при условията и реда на чл. 259 от КТ.

Чл. 35. (1) Директорите на образователни институции на делегиран бюджет предоставят всяко тримесечие на общо събрание на работниците и служителите пълна, ясна и разбираема информация за изпълнението на бюджета на образователната институция с обяснения за всички разходи по параграфи, подпараграфи и конкретни дейности.

(2) Информацията трябва да бъде съпоставима с утвърдения бюджет на образователната институция за годината. Същата следва да съдържа данни за извършените промени по бюджета през периода, в т.ч. и за вътрешнокомпенсирани промени, както и информация за неразплатени разходи на образователната институция при наличие на такива и възможностите за финансовото им осигуряване.

(3) Копие от информацията по ал. 1 се предоставя на председателите на синдикалните организации - страни по договора, три дни преди провеждане на общото събрание.

V. РАБОТНО ВРЕМЕ, ПОЧИВКИ И ОТПУСКИ

Чл. 36. Разпределението на работното време, графиците за работа на смени, условията и редът за полагане и за заплащане на нощен и извънреден труд и отчитането на работното време се уреждат с КТ и Правилника за вътрешния трудов ред на всяка образователна институция, които се обсъждат и приемат съгласно чл. 37 и чл. 181 от КТ.

Чл. 37. Работното време на педагогическите специалисти в периода на учебното време включва: изпълнение на възложената преподавателска норма, участие в педагогически съвети, в работата на екипите по ключ ови компетентности, в консултации на ученици и родители, в родителски срещи, изпълнение на други задължения по длъжностна характеристика, както и самоподготовка, която се осъществява в предпочитана от педагогическия специалист среда.

Чл. 38. Дневният режим с целодневна организация на учебния ден на учениците се осъществява от не по-малко от двама учители.

Чл. 39. На основание чл. 156а от КТ за членовете на синдикатите и на организациите на работодателите - страни по договора, се определят по-големи размери на платените годишни отпуски по чл. 155 и чл. 156 от КТ, както следва:

1. Основният платен годишен отпуск по чл. 155, ал. 4 от КТ за непедагогическия персонал се определя на 28 работни дни.

2. За работници и служители от непедагогическия персонал с намалена работоспособност 50% и над 50% основният платен годишен отпуск се определя на 34 работни дни.

3. Удължеият платен годишен отпуск по чл. 155, ал. 5 от КТ и чл. 24, ал. 1 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските за педагогическите специалисти се определя на 56 работни дни.

4. За непедагогическия персонал, членове на синдикатите – страни по договора, допълнителният платен годишен отпуск по чл. 156, т. 2 от КТ се определя на 8 работни дни. Списъкът на длъжностите, за които се установява ненормиран работен ден, се определя от работодателя след съгласуване (консултации) със СИНДИКАТИТЕ.

5. На работниците и служителите в образователните институции, членове на синдикалните и работодателските организации - страни по договора, работещи на 1 ноември, или първият работен ден след 1 ноември, когато той съвпада със събота или неделя, се изплаща възнаграждение, равно на удвоения размер на средно дневното брутно трудово възнаграждение.

6. При създадени непреодолими обстоятелства за функциониране на образователната институция и невъзможност за работниците и служителите, членове на организациите на работодателите и синдикатите - страни по договора, да изпълняват служебните си задължения, дните, обявени за неучебни при условията на чл. 105 от ЗПУО, да се считат за допълнителен платен отпуск по смисъла на чл. 156а от КТ, разрешен от работодателите по законовия ред, но не повече от 5 дни за една календарна година.

7. Дните по чл. 39, т. 6 от КТД са над уговорените с чл. 39, т. 1, т. 2 , т. 3 и т. 4 размери на платения отпуск по КТ.

Чл. 40. При ползване на отпуск по чл. 157, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от КТ на работниците и служителите, членове на синдикалните и работодателските организации - страни по договора, се изплаща възнаграждение от работодателя по реда на чл. 177 от КТ.

Чл. 41. На основание чл. 168 от КТ на работнички и служителки, членове на синдикалните и на работодателските организации - страни по договора, се предоставя допълнителен платен годишен отпуск, както следва:

1. с две деца до 18-годишна възраст – 2 работни дни;

2. с 3 и повече деца до 18-годишна възраст – 4 работни дни.

Чл. 42. При условията на чл. 41 право на този отпуск има работник или служител, който вместо майката се грижи за отглеждане на детето.

Чл. 43. (1) Работник или служител, член на организациите на работодателите и на синдикатите - страни по договора, който учи със съгласието на работодателя в средно или във висше училище без откъсване от работа по специалност, приложима в образователната институция, ползва платен отпуск за обучение съгласно чл. 169 от КТ.

(2) Работник или служител, член на организациите на работодателите и на синдикатите - страни по договора, който със съгласието на работодателя кандидатства в средно или висше училище по специалност, приложима в образователната институция, и приемането в което става с изпит, ползва платен отпуск за приемен изпит съгласно чл. 170 от КТ.

Чл. 44. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ може да разреши платен служебен отпуск по смисъла на чл. 161 от КТ за повишаване на квалификацията, придобиване на нова и/или допълнителна квалификация, участие в семинари, курсове, конференции и др.

(2) Отпускът по ал. 1 се разрешава, при условие че придобитите знания, умения и компетентности ще допринесат за повишаване качеството на образователния процес в образователната институция.

(3) Ако педагогически специалист участва в изпълнението на международни или европейски програми или проекти, в които участват образователните институции с включени мобилности, за това време ползват платен служебен отпуск или биват командировани.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

Чл. 45. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ и първостепенните разпоредители с бюджет осигуряват ежемесечно средства за фонд „Социално-битово и културно обслужване“ (СБКО) в размер на 3% от утвърдените разходи за основни работни заплати.

(2) Редът за разпределение и ползване на средствата от фонд СБКО се определя от

Общото събрание на работниците и служителите в образователната институция.

Чл. 46. Работодателите и първостепенните разпоредители с бюджет изплащат разходи за транспорт от местоживеенето до местоработата и обратно или за наем по месторабота на педагогическите специалисти, които работят в населено място извън местоживеенето, в пълен размер от стойността на абонаментните карти или билетите или в съответствие с действащата нормативна уредба.

Чл. 47. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ в рамките на бюджета на институцията може да възстановява транспортните разходи за пътуване от местоживеенето до местоработата и обратно, когато те се намират в различни населени места на непедагогическия персонал.

(2) Разходите при ползване на обществен транспорт се удостоверяват с представяне на билети, фактури и абонаментни карти за пътуване по маршрута от местоживеенето до местоработата и обратно.

(3) Възстановяването на транспортните разходи се извършва за времето на изпълнение на служебните задължения на работното им място, установено с трудовия договор.

Чл. 48. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ и първостепенните разпоредители с бюджет осигуряват средства за представително облекло на педагогическите специалисти, заместник-директорите без норма преподавателска работа и главния счетоводител, членове на синдикалните и работодателските организации - страни по договора, в съответствие с действащата нормативна уредба, считано от 01.01.2026 г., в размер, не по-малък от 450 лв./230 евро.

(2) При постъпване на работа РАБОТОДАТЕЛИТЕ предоставят на педагогическите специалисти средства за представително облекло, пропорционално на оставащите до края на календарната година месеци.

(3) Получилите представително облекло по чл. 48, ал. 1 нямат право на облекло по чл. 49, ал. 1.

Чл. 49. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ и първостепенните разпоредители с бюджет осигуряват безплатно работно облекло на работници и служители, членове на синдикатите, в съответствие с Наредбата за безплатното работно и униформено облекло, считано от 01.01.2026 г., в размер не по-малък от 330 лв./168,73 евро.

(2) При постъпване на работа лицата от непедагогическия персонал получават работно облекло, чийто срок на износване започва да тече от датата, следваща датата на получаване.

(3) На заседание на Общото събрание на работниците и служителите в образователната институция се вземат решения относно вида и характеристиките на работното облекло, срока на износване, начина на закупуване (чрез предоставяне на авансови средства на лицето за закупуване, закупуване със собствени средства и възстановяването им след предоставяне на фактура) и др.

Чл. 50. За времето на провеждане на обучение от разстояние в електронна среда в условията на епидемии, пандемии, енергийни кризи, при въведено извънредно положение или други случаи на непреодолими събития РАБОТОДАТЕЛИТЕ изплащат като ДТВ на провеждащите това обучение педагогически специалисти, считано от 01.01.2026 г., по 35 лв./17,90 евро месечно за компенсиране на разходите за консумативи, пропорционално на отработените дни в месеца.

Чл. 51. МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори работят за осигуряване на достъп до информационни ресурси на национално представените социални партньори.

VII. УСЛОВИЯ ЗА СИНДИКАЛНА ДЕЙНОСТ И ЗА РАБОТА НА СЪВЕТИТЕ ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Чл. 52 В съответствие с чл. 46 от КТ за осъществяване на синдикална дейност МИНИСТЕРСТВОТО и РАБОТОДАТЕЛИТЕ осигуряват безвъзмездно необходимите материални условия на синдикатите – помещения, компютри, интернет, материали и др., необходими за осъществяване на техните функции.

Чл. 53. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ изпълняват задълженията си спрямо синдикалните организации за осигуряване условия за синдикална дейност след представяне на удостоверение за легитимност, издадено от упълномощените органи на синдикатите - страна по договора.

(2) Удостоверенията по ал. 1 се представят съгласно решенията на ръководните органи на СИНДИКАТИТЕ и в случай на промяна на субекта, представящ синдикалния орган.

(3) СИНДИКАТИТЕ предоставят на директора на образователната институция актуален списък на членовете на синдикалните организации при поискване.

(4) За осъществяване на синдикална дейност в една календарна година се ползва платен отпуск по чл. 159 от КТ в размер, както следва:

1. 64 часа за председател и секретар на организация в образователна институция;

2. 104 часа за председател и секретар в общинско ръководство;

3. 128 часа за председател и секретар в регионално ръководство;

4. 160 часа за нещатни членове на национално ръководство, национални професионални секции и национални контролни и помощни органи.

(5) За осъществяване на задачи с обществено значение по чл. 161, ал. 1 от КТ – участие в мероприятия на СИНДИКАТИТЕ, организирани от ръководствата им, синдикалните членове ползват платен служебен отпуск в размер на 40 часа за една календарна година.

Чл. 54. За изпълнение на задачи, свързани с дейността на организациите на РАБОТОДАТЕЛИТЕ – страна по договора, и за участие в работата на отрасловия и общинските съвети за тристранно сътрудничество, членовете им ползват платен служебен отпуск по чл. 161, ал. 1 от КТ в размер, както следва:

1. 40 часа за член на работодателска организация;

2. 104 часа за изборна длъжност в общинско ръководство;

3. 128 часа за изборна длъжност в областно ръководство;

4. 160 часа за изборна длъжност в национално ръководство.

Чл. 55. При ползване на отпуск по чл. 159 и чл. 161 от КТ и чл. 53 и чл. 54 от КТД от работниците и служителите, членове на синдикалните организации и на работодателите - страни по настоящия договор, на заместващите може да се изплаща възнаграждение от Националната програма „Без свободен час“.

Чл. 56. При възникване на конфликти или при констатирани нарушения на нормативната уредба, социалните партньори предоставят информация един на друг и си съдействат за разрешаването им.

VIII. УСЛОВИЯ НА ТРУД

Чл. 57. Страните по настоящия договор се задължават съвместно да работят за осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд съобразно Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 58. МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори системно и целенасочено отстояват авторитета и достойнството на учителската професия. Разработват и прилагат

политики за нулева толерантност спрямо насилието и агресията в образователните институции

Чл. 59. (1) МИНИСТЕРСТВОТО организира обучение на директори и председатели на синдикални организации в образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование по охрана и хигиена на труда и по безопасни условия на труд.

(2) РАБОТОДАТЕЛИТЕ при необходимост осигуряват допълнително обучение по здравословни и безопасни условия на труд на работниците и служителите в съответствие със спецификата на работното място.

Чл. 60. В съответствие с чл. 17 от Наредба № 3 от 19.04.2001 г. за минималните изисквания за безопасност и опазване здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място работодателят изготвя списък на работещите в образователната институция, които имат право на специално работно облекло и лични предпазни средства, и ги осигурява извън средствата по чл. 49 от КТД.

Чл. 61. Страните по договора предприемат действия за осигуряване на здравни кабинети във всички образователни институции съгласно чл. 26 от Закона за здравето.

Чл. 62. (1) МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори да разработят мерки и правила за създаване на здравословна и хигиенна среда за превенция от заболявания на децата, учениците и работещите в образователните институции.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО анализира текущите разходи на институциите и ако разходите за прилагане на мерките по ал. 1 превишават икономиите от издръжката на институцията, предприема действия за осигуряване на допълнителни средства.

Чл. 63. МИНИСТЕРСТВОТО, синдикалните и работодателските организации се ангажират с разработването на политики, свързани с намаляване на рисковете, които произтичат от дигитализацията, в т.ч. разписване на ясни правила за използването на изкуствения интелект в образователната система.

Чл. 64. Работниците и служителите не са длъжни да отговарят на инициирана от работодателя комуникация по време на междудневна и седмична почивка, освен в случаи на извънредни ситуации.

Чл. 65. МИНИСТЕРСТВОТО, РАБОТОДАТЕЛИТЕ и СИНДИКАТИТЕ обединяват усилията си за осигуряване на допълнителни средства за подобряване на материално-техническата база, необходима за образователния процес.

Чл. 66. МИНИСТЕРСТВОТО, СИНДИКАТИТЕ и РАБОТОДАТЕЛИТЕ кандидатстват с проекти по оперативните програми на Европейския съюз.

Чл. 67. (1) МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори си съдействат за извършване на национални проучвания на заболеваемостта на работещите в системата на предучилищното и училищното образование и факторите, които им влияят, ползвайки и данни от службите по трудова медицина.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори разработват мерки за справяне със социалнопсихологическите рискове на работното място и преодоляване на стресогенните фактори.

IX. ДРУГИ УСЛОВИЯ

Чл. 68. Настоящият Колективен трудов договор влиза в сила от датата на подписването му и е валиден за две години.

Чл. 69. Изменения и допълнения на КТД се извършват по реда на неговото сключване с подписване на допълнително споразумение (анекс). Всяка от страните по КТД може да предложи неговото изменение и допълнение.

Чл. 70. В изпълнение на чл. 53, ал. 3 и ал. 4 от КТ страните вписват този договор в Изпълнителната агенция - „Главна инспекция по труда“, в седемдневен срок от подписването му.

Чл. 71. Страните по този КТД се задължават да създават необходимата организация и механизми за изпълнение на постигнатите договорености.

Чл. 72. (1) На всеки шест месеца на заседание на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество страните по този договор отчитат изпълнението на настоящия КТД.

(2) Извън случаите по предходната алинея всяка от страните може да поиска провеждане на заседание на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество относно неизпълнение на договорености в Колективния трудов договор.

Чл. 73. СИНДИКАТИТЕ се задължават да не предприемат стачни действия по изпълнените договорености от този Колективен трудов договор.

Чл. 74. СИНДИКАТИТЕ и РАБОТОДАТЕЛИТЕ се задължават да запознаят работниците и служителите в образователните институции с настоящия КТД и анексите към него.